

FİZİK ANTROPOLOJİYE GİRİŞ

DERS 4

ABD'DE FİZİK ANTROPOLOJİNİN GELİŞİMİ

- Fransa, Almanya ve İngiltere'de sadece antropoloji olarak anılmakta olan fiziki antropoloji Kuzey Amerika'da 19. yüzyılın ikinci yarısında akademik bir disiplin olarak kurulmuştur.
- İlk fiziki antropologların çoğu tıp fakültelerinde anatomi öğreten ve insan varyasyonuna veya evrimine ilgi duyan doktorlardan oluşmuştur.
- 20. yüzyılın ilk yarısındaki fiziki antropoloji çalışmalarının çoğunluğu insan ırklarının biyolojik tanımına özel önem verilen vücut (antropometri) ve kafatası (kraniyometri) ölçmeye odaklanmıştır. Fiziki antropologlar ayrıca insan olmayan primatların karşılaştırmalı anatomisini ve insanlar ile diğer primatların sınırlı fosil kayıtlarını da incelemiştir.

- 20. yüzyılın ortalarına gelindiğinde, antropolog olarak eğitilen ve bebek patlamasıyla "beslenen" yüksek öğrenimin genişlemesinden yararlanan yüzlerce lisansüstü öğrenciyi eğiten bir nesil akademisyen tarafından yönetilen yeni bir fiziki antropoloji ortaya çıkmıştır.
 - Baby boomers kuşağını, 1946-1964 yılları arasında doğan bireyler oluşturmaktadır.
 - II. Dünya Savaşı'nın hemen sonrasındaki nüfus patlaması yıllarında doğan nesiller bu kuşağı ifade eder.
 - Demografik bir perspektiften bakıldığında II. Dünya Savaşı sonrasında bazı sanayileşmiş ülkelerde doğum oranındaki artıştır.
 - Dünya nüfusunun en hızlı artması, 1950-1987 yılları arasında gerçekleşmiştir, nüfus 37 yılda iki kat artarak 2.5 milyardan 5 milyara yükselmiştir.
- Yeni fiziki antropolojide, primatlar basitçe parçalara ayrılmamıştır; davranışları ve ekolojisi laboratuvarında olduğu kadar doğal ortamda da çalışılmıştır.
- İnsan ırklarının kategoriler olarak incelenmesi, insan popülasyonlarının çevresel koşullara nasıl uyum sağladığına özel bir vurgu yaparak, değişen popülasyonların incelenmesine yol açmıştır.
- Paleoantropoloji alanı, yeni teknikler ve antik çevreleri anlamak için multidisipliner bir yaklaşımın benimsenmesiyle devrim yaratmıştır.
- Antropolojide moleküler genetik araştırmalar, insan popülasyonlarının ve bir bütün olarak primat türlerinin biyolojik tarihlerini yeniden inşa etmek için yepyeni bir yol sağlamıştır.

▪ Franz Boas (1858-1942)

- Amerikan antropolojisinin kurucusu olarak bilinmektedir.
- Fiziki antropoloji tarihinden bahsedilirken Boas'ı görmezden gelme eğilimi olsa da alana katkıları geçerliliğini sürdürmektedir.
- Yaratıcı dürtüsü, dehası ve maceraperestliğiyle farklı konular ve alanlar üzerinde araştırma yeteneğine sahipti.
- Boas'ın sosyokültürel antropolojiye, antropolojik dilbilime ve folklorla yaptığı katkılar daha görünürdür, belki de bu nedenle fiziki antropolojiye yaptığı katkılarla daha az tanınmaktadır.
- Sadece fiziki antropoloji ve biyometri, antropometri ve osteometri, ırk ve irksal kökenler, çevresel etkiler ve büyüme-gelişme çalışmalarının sayısı 180'den fazladır.
- Boas'ın fiziki antropolojiye katkıları birçok yönden zamanının ötesinde olarak görülmektedir ve bu yüzden ana akım fiziki antropolog tarafından nadiren benimsenmiştir.
- Bununla birlikte, Boas'ın kültür tanımı sosyal antropolojiye derhal dâhil olmuş ve yaratıcı bir katkı sağlamıştır.
- Boas'a göre antropolojinin ilk görevi verileri sağlamaktır daha sonra teoriler tartışılabilir.

- Boas'ın deneysel gerçeklere duyduğu saygı, kültürel göreceliliği ile ilgilidir.
- Her halkın, her ulusun, her kabilenin kendi kaderi, yeri doldurulamaz bir karakteri vardı ve onu belgelemek ve savunmak antropoloğun görevidir.
- Almanya'da matematik, biyoloji, coğrafya, etnoloji, anatomi, antropometri ve Yerli Amerikan dilleri üzerine aldığı kapsamlı eğitim zamanla Amerikan Antropolojisi haline gelen disiplini sentezlemek için benzersiz bir arka plan sağlamıştır.
- Boas'ın Massachusetts'te yeni kurulan Clark Üniversitesi'nde fakülteye katılmaya davet edilmesiyle insan gelişimi araştırmaları başlamıştır.
- İlk araştırması, 1891'de Worcester okul çocukları için uzunlamasına bir antropometrik çalışmadır, bu çalışma ABD'de yapılan ilk araştırmadır.
- Boas boylamsal verilerin, kesitsel büyüme verilerinden çok daha fazla kesinlik ve bilgi sağladığını fark etmiştir. Bu boylamsal veri çalışmalarını kullanarak, Worcester okul çocuklarının bir yaştan diğerine istatistiksel ilişkisini elde etmiştir.

- Bu çalışmadan bir yıl sonra Clark Üniversitesi'nden ayrılrsa da bu boylamsal veriler büyüme oranlarındaki değişimler hakkında önemli bilgiler vermiş, muhtemelen insan plastisitesi hakkında bilgi vermek için topladığı ilk deneysel kanıt sağlamıştır.
- Worcester çalışmasından Oakland, Toronto, Boston, Milwaukee ve St. Louis'den 5-19 yaş arası büyüme verilerinin derlemiştir. ABD'deki çocuk büyümesinin karşılaştırılması için ilk referans değerler olarak kabul edilen bu çalışma yaklaşık 90.000 çocuk kapsamıştır.
- Fiziksel büyüme ve zihinsel gelişim arasındaki ilişki ve bunların sosyal sınıfla ilişkileriyle yakından ilgilenen Boas, bu anlamda zihinsel gelişimin tamamen fiziksel gelişime bağlı olduğu inancını çürütmeyi amaçlamıştır.

- Çocukların gelişimsel yaşını yansıtan “fizyolojik yaş” (daha sonra “biyolojik yaş” olarak adlandırılmıştır) kavramını geliştirmiştir. Bu gelişimsel yaş kronolojik yaşla ilişkiliydi ancak ilişkili mükemmel değildi ve önemli ölçüde bireysel farklılıklar göstermekteydi.
- Birkaç yıl sonra, diş sürmede erkek çocuklarının gelişimlerinde 5 yaş gibi erken bir zamanda büyük ölçüde kızların gerisinde olduklarını gözlemledi.
- Boas büyüme-gelişmeyle ilgili bilgilere çoğu önemli ve yenilikçi katkılarda bulunsa da en kalıcı katkısı ergen büyümesinin karmaşıklığını karakterize etmekte.
- 1909-1935 yılları arasında okul çağı çocuklar üzerinde çalışmış, çocukların “gelişme temposunun” un değişmesini sosyal ve ekonomik durumdaki olumlu değişikliklere bağlamıştır.
- Bu durum o zamandan beri defalarca belgelenmiştir ve büyümedeki “seküler trend” olarak günümüzde de önemini sürdürmektedir.

Ales Hrdlička (1869-1943)

- “Fiziki antropoloji: kapsam ve amaçları; Amerika’daki durumu ve tarihçesi” adlı çalışmasında fiziki antropolojiyi tanımlamıştır.
- *“Fiziki antropoloji kısaca, insanın çeşitliliğinin çalışılması olarak tanımlanabilir. İnsan vücudu ve bu vücudun ayrılmaz fonksiyonlarının karşılaştırılmalı incelenmesiyle ilgilenen Antropoloji dalıdır. İnsan evriminin nedenleri ve yönleri, fiziki eğilimleri, etkileri, fonksiyonel farklılıklar, aktarım, gelişim ve sınıflandırılması ile uğraşan fiziki antropoloji kısaca ve kapsamlı bir şekilde insanın anatomik ve fizyolojik çeşitliliği üzerine yapılan araştırmadır.”*
- Hrdlička, Paris’te 1859’da, İngiltere’de 1863’te ve Almanya’da 1869’da derneklerin kurulmasıyla Avrupa’daki önceki eğilimlerin bir devamı olarak ABD’de fiziki antropolojinin gelişimini özetlemiştir.
- Alman derneğinin kuruluşundan kısa bir süre sonra Darwin’in “İnsanın Türeyişi” ve Fransız derneğinin kurulduğu yıl ise “Türlerin Kökeni” kitapları yayınlanmıştır.

- Hrdlička'nın fiziki antropolojinin ortaya çıkmasına doğrudan katkıda bulunanların listesinde Cuvier ve Lamarck yer alsa da Darwin bariz bir şekilde es geçilmiştir.
- Disiplini tanımlarken, insan evriminin çalışılmasının önemli olduğunu belirtse de insan çeşitliliğini ikincil çalışma alanı gördüğü fark edilmektedir.
- Antropolojiyi benzer disiplinlerden ayıran temel özelliğin karşılaştırma unsuru olduğunu belirten Hrdlička, fiziki antropolojinin bu durumunun insan anatomisi, fizyolojisi ve genel biyoloji ile ilgili konumunu açıkça gösterdiğini ileri sürmüştür.
- İnsan anatomisi ve fizyolojisinin amacı, günümüzdeki ortalama insanın yapısı ve ayrılmaz fonksiyonlarının bilgisine ulaşmaktır.
- Genel biyolojinin temel amaçları, farklı canlı türlerinin yapısal ve işlevsel ilişkilerini takip etmek, organik çeşitliliğini, evrimin nedenlerini ve süreçlerini araştırmaktır.

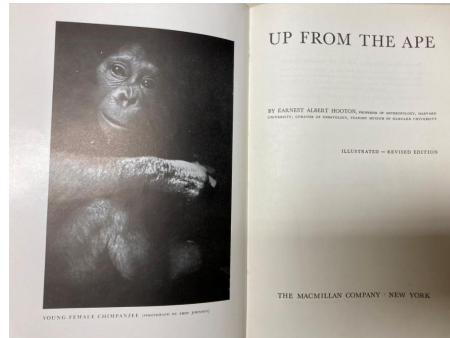

- Fiziki antropolog, bunların hepsinin epoksal, ırksal, doğal, sosyal ve hatta patolojik gruplarına olan bir devamı, bir uzantısıdır ve insanın ötesindeki araştırmalarına ancak karşılaştığı fenomenleri anlamak için gerekli olduğu sürece ulaşır.
- Hrdlička fiziki antropolojiyi tanımlarken “ileri insan anatomisi ve biyolojisi” olarak adlandırılabilirliğinden bahseder.
- Disiplinin bilimsel amaçlarını sıralarken “*fiziki antropolojinin başlıca bilimsel nesnesi sıradan koşullar altında yaşayan normal beyaz insanın çalışılmasıdır*” cümlesiyle başlar.
- Bilimsel amaçların listesi, fosil primatların biriktirilmesi ve sınıflandırılması ve anatomik farklılıkların fark edilmesi anlamında insan evrimini belgelemeyi de içerir.
- Listenin sonunda, öjenik uygulamaların önemi vurgulanmaktadır.
- Son olarak, fiziki antropolojinin nihai amacı, biriken bilgi temelinde ve diğer araştırma dallarıyla birlikte, insanın fiili ve gelecekteki evriminin eğilimlerini göstermesi ve muhtemel düzenlenmesine veya gelişmesine yardımcı olmasıdır.
 - Öjeni, genetik frekansların kontrollü olarak yönlendirilerek iyileştirilmesidir.

Earnest Hooton (1887-1954)

- ABD'de fizik antropoloji öncülerindendir, uzun kariyeri boyunca 25'ten fazla doktora öğrencisinin danışmanlığını yapmıştır.
- Hooton'un öğrencileri mesleğe hakim olmuş, 1970'lerde ve 1980'lerin başında Amerikan Fiziki Antropologlar Birliği'nde önemli rol oynamışlardır.
- Aslında aktif Amerikan fizik antropologlarının çoğu doğrudan Hooton'a giden akademik nesil içinde eğitilmiştir.

- Hrdlička fizik antropolojiyi, ırksal anatomi, fizyoloji ve patolojinin çalışılması olarak tanımlamıştır.
- Avrupa'ya benzer şekilde ABD'de de fizik antropolojinin erken döneminde evrimsel kökenler, popülasyon hareketleri ve ırksal ayrımlarla ilgilenilmiş ama teorilerin hipotezle test edilmesi nadiren gerçekleşmiştir.
- Evrimsel konseptlerin ve teorinin neo-Darwinci sentezin 1930'ların sonunda gelişmesine kadar evrim teorisinin eksikliği bir noktada anlaşılabilen bir durumdur.
- Nihayetinde genetik bir bilim olarak henüz çok gençtir.
 - Genetik olarak kabul edilebilecek şeylerin çoğu da Charles B. Davenport tarafından uygulanan öjeni alanına yansımıştır.
- Washburn ABD fizik antropolojisinin erken dönemlerini; temelde sınıflandırmayla ilgilenen, basit bağlantılarla araştırma sorunlarına yaklaşan, sınırlı teori yönelimiyle, prensip olarak ölçüm tekniği olarak antropometriyi kullanmasıyla karakterize etmiştir.

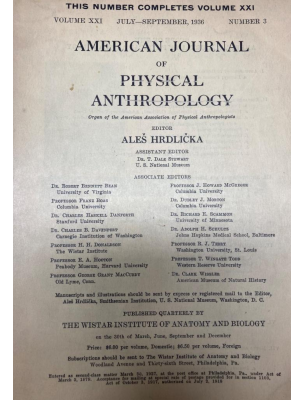
- İnsan plastisitesi, büyüme ve ırk merkezli çalışmalar yürüten Boas'ın bakış açısı Hrdlička'dan oldukça farklıdır.
- Tıp ağırlıklı bir eğitim alan Hrdlička'nın antropoloji eğitimi sınırlıdır, bu nedenle antropolojiye karşı sergilediği yaklaşım geleneksel anlamda tanımlayıcı bir yaklaşımdır.
- Oysa Boas Almanya'da iyi bir bilimsel eğitim almış, problem çözmeye yönelik daha analitik olma eğilimindedir.
- Hrdlička sınıflandırmayla, Boas plastisite ve çeşitlilikle ilgilenmiştir.
- En önemli farklılık ise Boas matematiksel ve istatistiksel yetenekleri açısından zamanına göre oldukça modernken Hrdlička istatistiği sevmemektedir.
- Montagu (1944), Hrdlička'nın metodolojisinin 20. yüzyıldan ziyade 19. yüzyıla ait olduğunu belirtmiştir.
- Hrdlička'nın kayda değer özgüven ve yetkisi Schultz (1944) tarafından "Kendi sonuçlarına gelince Hrdlička'nın nadiren şüphe duyduğu görülüyor" olarak tanımlanmıştır.

- Montagu olumlu niteliklerini "Hrdlička'nın enerji sınırsızdı. Çalışmaları onu dünyanın her yerine götürdü ve nereye giderse gitsin fiziki antropolojinin misyonerliğini üstlendi. Yaşamının büyük bölümünü, enerjisini, parasını ve bilgeliğini ilerlemeye adadı. Amerika fiziki antropolojisi diğer tek çalışanlardan ziyade Hrdlička'nın misyoner hevesine daha fazla borçludur." cümleleriyle anlatmıştır.
- Montagu ayrıca Hrdlička'nın koleksiyonlara ve tanımlayıcı araştırmalara odaklanma eğilimine rağmen hayal gücünün eksik olmadığını, ancak daha iyi bir bilimsel yöntem anlayışından faydalanabileceğini belirtmiştir.

- Aksine Ortner (2010) “kötü araştırma tasarımını ve yöntemlerini, düşük kaliteli verileri ve yetersiz araştırmaya dayanan zayıf argümanları neyin oluşturduğu konusunda iyi bir anlayışa sahipti. Dergide (American Journal of Physical Anthropology) yayınlanan makalelerin genel kalitesi bu görüşü yansıtmaktadır.” görüşündedir.
- Bununla birlikte iki dünya savaşı arasındaki dönemde fiziki antropolojinin büyümesine Hrdlička'nın yaptığı katkılar konusunda bilim insanları hemfikirdir.
- Özetle, Boas yaratıcı ve ileriye dönük araştırma tasarımı, Hrdlička mesleğin kararlı ve sürekli tanıtımı ve Hooton ilk nesil fiziki antropologların eğitiminde fiziki antropolojiye katkıda bulunmuştur.

- Yayınlar bu dönemde ağırlıklı olarak anatomi, metodoloji, grup biyolojisi üzerinedir.
- Ashley Montagu (1942) İnsanın En Tehlikeli Efsanesi: İrk Aldatmacası kitabında, fiziki antropologları Mendelci öncesi düşüncenin ırkla ilgili olarak suçlamaktadır.
- Bu agresif eserin ilk iki bölümünde Montagu, alternatif olarak biyolojik taksonomi ve ırkçılıkla özdeşleştirerek ve aynı zamanda kendi düşünme biçiminin genetikteki tek yararlı kavram olduğuyula karşılaştırmak için antropolojik ırk kavramının anlamsızlığını göstermeye çalışmıştır.
 - “Eğer ‘ırk’ ve yakın arkadaşı ‘IQ’ ile ilgili ise eski mitler kesinlikle asla ölmez, kaybolmazlar da.” Montagu, 1942.
- 1946’da Alice M. Brues, Fisher ve Haldane'nin çalışmalarını açık bir şekilde kullandığı ve referans aldığı göz renginin genetiği hakkında önemli ve oldukça kapsamlı bir çalışma yayınlamıştır.

ABD'DE YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Hugo De Vries
- Carl Eric Correns
- William Bateson
- Fisher
- Wright
- Haldane
- E. B. Ford
- Gause
- Dobzhansky
- Mayr
- Simpson
- Stebbins
- Julian Huxley
- **Modern Sentez**

- Eldridge ve Gould
- Van Valen
- Lack-Lack İlkesi olarak bilinen ilkedden bahsetmiştir.
- Wynne-Edwards
- Smith
- Williams
- Hamilton
- Trivers
- Maynard Smith ve Price

